

ИФРОТГАРОИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

Ноамнӣ ва бесуботии Ховари Миёна боиси ташвиш ва нигарониҳои зиёди кишварҳои минтақа, аз ҷумла Осиёи Миёна гардидааст. Солҳои охир тибқи маълумоти мақомоти қудратии кишвар ҳолатҳои рӯ овардани ҷавонони тоҷик ба ҳаракатҳои ифротгаро зиёд шуда истодаанд, ки ширкати онҳо дар муҳорибаҳои Сурия ва Ироқ ин ақидаро собит месозад. Шомилшавии ҷавонони тоҷик дар ҳизбу ҳаракатҳои тамоюли ифротгароидошта, ба монанди «Ҳизб-ут-таҳрир», «Ансоруллоҳ», «Байъат», «Ҳаракати Толибон», «Ҳаракати Исломии Ёзбекистон», «Салафия» мисоли равшани ин қазия аст. Нафарони мазкур мутаассифона, намедонанд, ки қурбонии бозингарони бузург ва душманони Тоҷикистон гардидаанд.

Омилҳои гуногуноеро метавон зикр намуд, ки ҷавонон таҳти таъсири чунин ҳизбу ҳаракатҳо қарор мегиранд. Сатҳи пасти таълиму тарбия дар оила ва надоштани маърифати кофии динӣ ва инчунин, мушкилоти иқтисодӣ ва иҷтимоӣ, сатҳи бекорӣ сабабгори асосии ҷалб шудани ҷавонон ба ин ҳизбу ҳаракатҳои ифротгаро гардидааст. Яке аз роҳҳои асосии ҷалб намудани ҷавонон ба ин ҳизбу ҳаракатҳои ифротӣ асосан, муҳочирати меҳнатӣ ва инчунин ташвиқот аз тариқи шабакаҳои иҷтимоӣ мебошанд. Чунин раванд омили ба вучуд оварандаи нооромӣ ва бесуботии ҷомеа хоҳад шуд, зеро баҳсҳо ва муборизаҳои идеологӣ ва ғоявӣ дар майдони шабакаҳои иттилоотӣ бо тамоми шиддат ҷараён доранд. Чунин баҳсҳои иттилоотӣ метавонанд дар ҳама ҳолат таъсири худро ба ҷомеа расонанд.

Маълум аст, ки вазъи сиёсӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии ҷомеаи ҳар як кишвар ба раванди таъмини дастовардҳои миллӣ ва амнияти сартосарии он таъсири амиқ дорад. Аз ин рӯ, пеш аз ҳама, зарур аст, ки мафкура ва вазъи равонии ҷомеа бо татбиқи барномаҳои мухталифи сиёсӣ фарҳангӣ ва идеологӣ ба ҳадафҳои давлату миллат ҳамгун ва ҳамнаво бошад. Дар ин раванд, албатта, давлат ва ҳукумати Тоҷикистон тамоми кӯшишҳоро ба харҷ медиҳад, то мушкилоти мавҷуда ҳаллу фасл гардад.

Бояд гуфт, ки аксари таҳлилгарон бар ин назаранд, ки сатҳи донишу маърифати дунявии ҷавонон хеле поён рафтааст ва маърифати диниашон низ шакли костагӣ ва нуқсондошта, онҳо дар бисёр маврид миёни одитарин масъалаҳои хурофоту дин, ақидаҳои ботилу воқеӣ фарқ гузошта наметавонанд. Ин танҳо мушкилоти имрӯзаи кишвари мо набуда, балки тамоми кишварҳои пасошӯравӣ гирифтори чунин проблемаҳо ҳастанд. Роҷеъ ба масъалаҳои хурофотпарастӣ Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ

Раҳмон борҳо зимни суҳанрониҳои хеш ибрази ақида карда, онро сабаби аслии костагии маърифати ҷомеа, бахусус, ҷавонон ва вабои аср арзёбӣ намудааст.

Албатта, ин мушкилот дар маҷмӯъ, боиси он мегардад, ки гурӯҳҳои манфиатҳои ва фурсатталаб аз вазъияти ҷойдошта истифода мекунад. Масалан, тибқи маълумоти расмӣ мақомоти қудратии кишвар беш аз 300 нафар ҷавонони тоҷик дар кишварҳои Сурия ва Ироқ мечанганд, ки аз онҳо аллакай зиёда аз 80 нафарашон ҷони худро аз даст додаанд. Ҷойдоштани ҷунин падидаи ногувор аз сатҳи пасти маърифати динию мазҳабии ҷавонони кишварамон ва аз суҳт ба роҳ мондани мубориза алайҳи ифротгарӣ шаҳодат медиҳад.

Бояд гуфт, ки дар Осиёи Марказӣ ифротгарӣ ба тадриҷ дар байни занон низ ривож пайдо карда истодааст. Тибқи иттилои Вазорати мури дохилии Ҷумҳурии Қирғизистон, соли равон теъдоди занон дар гурӯҳҳои тундрави исломӣ 23 дарсад афзоиш ёфтааст. Соли ҷорӣ даҳҳо зан аз ҷануби Қирғизистон ба ҷанги Сурия рафтаанд. Баъзе занҳои тоҷикро низ шавҳаронашон маҷбуран ба Сурияву Ироқ бурдаанд, ки ин боиси ташвиш ва нигаронист. Агар як сабаби иштироки занон низ фақру бенавоӣ бошад, аз тарафи дигар, таблиғоти ифротгарӣ низ дар миёни онҳо хеле авҷ гирифта, андешаву тафаккури эшонро сайди доми худ кардааст. Имрӯз тавассути таблиғи иртиҷоии ба ном «Давлати исломӣ» (ДИИШ) занони дорои таҳассуси тиббӣ доштаро ба сафҳои худ ҷалб мекунад. Ҷамҷунин, онҳо дар ҷустуҷӯи занҳои норозӣ ва ё озурда аз зиндагӣ ё азияткашида аз мақомоти кишварҳои дорои муҳоҷират мебошанд ва онҳоро бо ҳар гуна воситаҳо ба созмонҳои ифротии хеш ҷалб менамоянд. Ва қобили тазаккур аст, ки имсол як гурӯҳи занони Ҷумҳурии Қазоқистон ҳам барои ширкат ба ҷанги Сурия рафтаанд, ҳарчанд мақомоти кишвари номбурда мегӯянд, ки онҳо барои ба ватан баргардонидани шавҳарҳояшон ба он ҷо муҳоҷират намудаанд. Чанд зани тоҷик низ аз вилояти Суғд ҳам бо баҳонаи овардани шавҳарҳояшон ба Сурия рафтаанд.

Аз рӯи баъзе маълумотҳо вақтҳои охир таблиғи ғояи «Давлати исломӣ» дар водии Фарғона низ ба назар мерасад. Насб шудани парчами «ДИИШ» дар яке аз пулҳо (кӯпрукҳо)-и шаҳри Тошканд дар рӯзи ҷашни Истиклолияти Ҷумҳурии Ўзбекистон (якуми сентябри соли 2014) тамоми мақомоти ин кишварро нигарон намудааст. Давлати Тоҷикистон барои беҳбудӣ бахшидан ба пешгирии ифротгарӣ роҳи дигарро пеш гирифт. Масалан, барои рӯҳониёне, ки дорои вазифаи имом-хатибии масҷидҳои ҷомеа доранд, аз ҳисоби бучаи давлатӣ маош таъин гардид, ки ходимони дин барои пешгирӣ намудани ин гунна ҷараёнҳо кумаки имонӣ ва вичдонӣ расонанд ва ҷиҳати пойдории сулҳу суббот ва ваҳдати миллӣ дар ҷомеа хидматҳои арзандаро дарёф надоранд. Ин далели он аст, ки

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои осоиштагӣ ва оромии мардум кӯшиш ба харҷ медиҳад, вале гурӯҳҳои дорои ақидаи ифротӣ низ барои фиребидан ва аз паси худ бурдани гурӯҳе аз ҷомеаи кишварамон муваффақ шуда истодаанд. Беҳуда нест, ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми имсолаи худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ин масъалаи муҳим диққати махсус дода, иброз дошт: «Бо дарназардошти вазъи ҳассосу печидаи ҷаҳони муосир олимону донишмандони мамлакат бояд ба масъалаҳои тавсеаи мафкураи миллӣ, таҳкими давлатдорӣ ва рушди иҷтимоию сиёсии ҷомеа, иттиҳоди нерӯҳои созандаи кишвар ва ҳифзи манфиатҳои стратегии Тоҷикистон, мубориза бар зидди терроризм ва экстремизм, хурофотпарастию ифротгароӣ, инчунин, таҳқиқи масоили демократикунонии ҳаёти иҷтимоию сиёсии Тоҷикистон эътибори аввалиндараҷа диҳанд».

Бинобар ин, давлат ба хоҳири таъмини амнияти миллӣ, ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ, ҳимоят аз сихати шаҳрвандон ва дифоъ аз ҳуқуқу озодиҳои дигар шаҳрвандон метавонад ҷораҳои зарурӣ ва ҷиддиро ҳам ба кор гирад. Талошу кӯшишҳои таҳти назорат қарор додани раванди ифротгароии динию мазҳабӣ боиси эътирозҳои баъзе рӯҳониён мегарданд, дар ҳолате ки бояд решаҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва сиёсӣ фарҳангии онро пайдо намуд ва бартараф кард. Инчунин, бештари мусалмонон бовар доранд, ки гурӯҳҳои чун «ДИИШ» аз сӯи душманони ислом ба хоҳири бадномсозии ин дини мубин таъсис дода шудаанд. Ҳукуматҳои давлатҳои Осиёи Марказӣ мегӯянд, ки ифротгароии динӣ ва терроризм аз душманони асосии субботу амният дар ин кишвар ҳост ва бояд бо он ҳаматарафа мубориза бурд.

Бояд гуфт, ки дини мубини ислом сулҳу суббот ва оромиро ташвиқ намуда, рӯ овардан ба ифроту тундравиро манъ мекунад. Аз ҷумла дар ояти 9 ва 10-уми сураи «Нисо»-и Қуръони карим омадааст: «Муъмин бародари муъмин ва хуни муъмин резонидан гуноҳи азим аст». Ҷавонон ояндаи миллат ва давлатанд. Ҷавонони солимақл, соҳибистеъдод ва хушманд, ифтихор ва сармоҷи хушбахтӣ ва саодатмандии ҷомеа мебошанд. Аммо ҷавонони ифротгаро ва ситезачӯ доғи дили падару модарон, дарди сари ҷомеа ва омили хушунат, низоъ ва фитнаҳои навбатӣ хоҳанд гашт.

Хулосаи калом, масъалаи тундгароӣ дар ҷомеаи кишварамон бисёр актуалӣ мебошад, аз ин рӯ, он тавачҷуҳи махсусро талаб менамояд ва пеш аз ҳама, ҷавонро лозим меояд, ки дар ин масъала эҳтиёткор бошанд, зиракии сиёсиро аз даст надиханд ва аз ҳамроҳшавӣ ба ҷунин гурӯҳҳои худдорӣ намоянд.

Хоҷазода Б.